

Profesör **Seni Kimse Okumuyor**

Prof Dr Tamer ŞANLIDAĞ

“Hakemli bir akademik dergide yayımlanan bir makale,
sadece 10 kişi tarafından okunuyor”

Neden makale yazarız?

- **Doçentlik için;**
 - Bilim adamlarının etkili dergilerde mümkün olduğunca fazla sayıda makale yayımlaması gerekiyor
- **Hakemli dergilerde yapılan yayınlar;**
 - Akademide kilit performans göstergesi
- Makalelerin okunma oranları büyük problem !!!

Makale Yayın/Atıf Oranları

- Hakem incelemesinden geçmiş makale sayısı yıllık **1,5 milyon**
- Bilimsel makalelerin sadece yüzde % **20**'si gerçekten okunuyor
- Bir makaleyi, başından sonuna kadar okuyan kişi sayısı **~10**
- Hakemli yayınların çoğunun etkisi -bilim camiasının kendi içinde bile- yok denecek kadar az

Atıf her zaman önemli mi?

- Bilimsel bir makaleye atıfta bulunulması, onun sahiden de okunduğu anlamına gelmez
- Beşeri bilimler alanında yayımlanan makalelerin % 82'sine bir kez bile atıf yok
- Sosyal bilimlerde %32
- Doğa bilimlerinde % 27

Politik Etkinlik

Ünlü “American Political Science Review”

- 1930-40'larda yayımlanan makalelerin % 20'si politik önerilere odaklı
- Son yıllarda ise bu oran % 0,3

Hindistan örneđi

- En önemli sorunlardan birisi **SU**
- Bu alanda yayın yapan etkin dergiler

Hindistan örneđi

- 1,3 milyar nüfusa sahip olan Hindistan'da su alanındaki en etkili dergilerden birinin abone sayısı 4
- Üç yıl öncesine kadar ne su bakanı, ne de onun üç kademe altında bulunanlar bu derginin adından bihaber
- Bu tip bir dergide yapacağı yayın bir profesöre prestij sağlıyor
- Fakat, bu yayının Hindistan gibi suyun son derece hayati bir mesele olduğu bir ülkedeki karar alıcılar üzerindeki etkisi **SIFIR**

Üniversite Hocaları

- Pek çoğu dünyanın en yetenekli düşünürleri
- Çok büyük bir kısmı, günümüzdeki kamuoyu tartışmalarında ya da politikalarda etkisiz

Üniversite Hocaları

"Düşüncelerimi kamuoyuyla paylaşmak için görüş yazmakla mı uğraşacağım? Bu bana aktivitezim gibi geliyor."

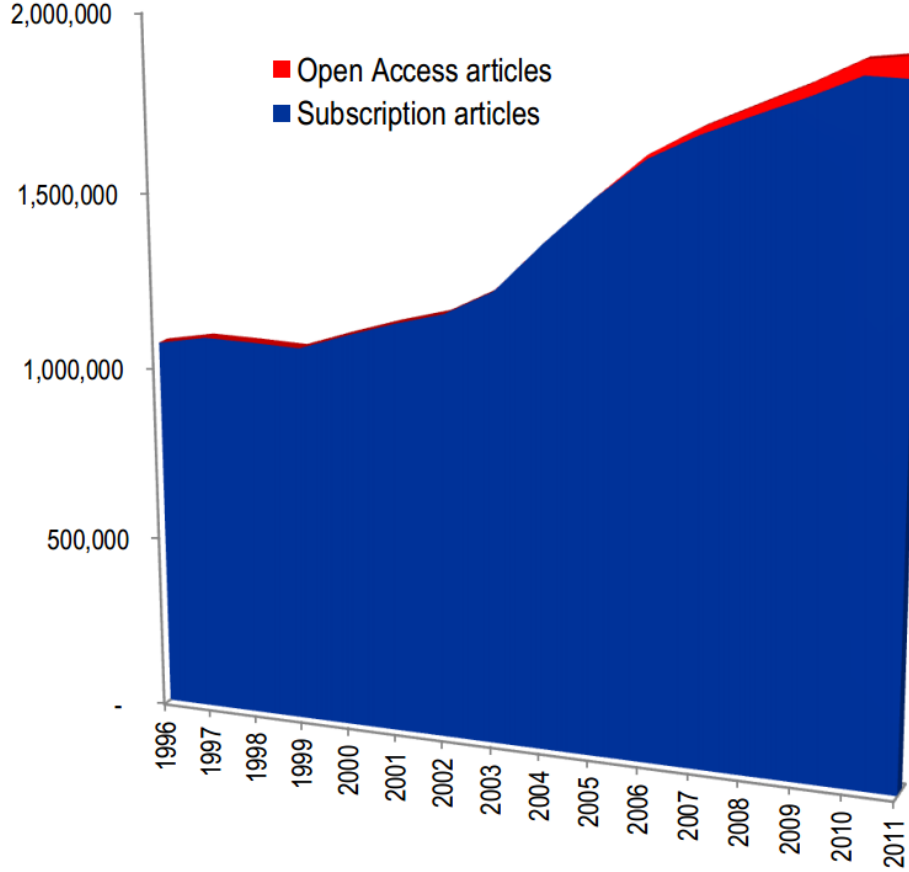

Makaleye ulařmadaki zorluklar

- Akademi dışında kalanların, dergilere ulaşması zor
- Dergiler fahiř derecede pahalı
- Makaleler hayli hacimli
- Kullanılan anlaşılmaz jargon

Açık erişim makale oranı?

2013: Hakemli dergilerde tüm Dünya'da yayınlanan tüm STM makalelerinin yaklaşık %10'unun Açık Erişimli.

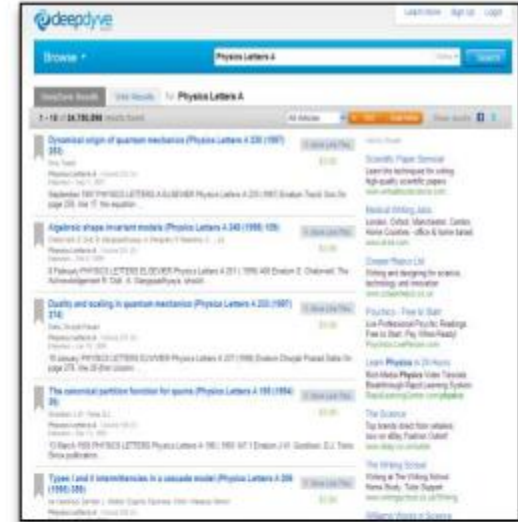
2014: Hakemli dergilerde tüm Dünya'da yayınlanan tüm STM makalelerinin yaklaşık 300.000'inin açık erişimli olacağı tahmin ediliyor.

Makale indirme ücretleri

- Elsevier dergi sayısı **2000**
- **38** açık erişimli dergi
- Makale indirme ücreti **50\$**

Makale kiralama

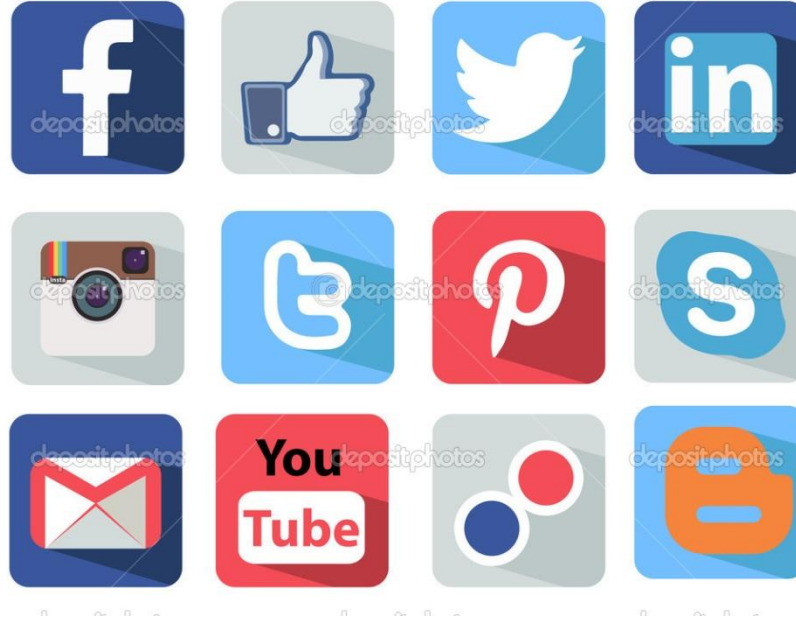
MAKALE KIRALAMA

- DeepDive uyeleri 250'nin üzerindeki Elsevier makalesinin çok düşük bir ücret karşılığı kiralarak erisebilirler.
- 24 saatlik PDF kiralmasının ücreti \$0.99 and \$3.99 arasındadır.
- Bu programın ilk odagi hastalar için önemli bilgilerin kolay erisilebilmesidir o sebeple daha çok Tip dergileri bu programa dahildir.

Ne yapmalı?

Popüler medya şart

- Eğer akademisyenler karar alıcılara ve uygulayıcılara etkide bulunmak istiyorlarsa, şimdiye kadar gözardı ettikleri popüler medyayı dikkate almalı

Popüler bilim

Tanım: Çoğunluğun hoşlanacağı şeylerin bilim diye anlatılması değil, bilimsel yöntemlerle üretilmiş bilgilerin herkesin anlayacağı bir dille aktarılmasıdır

Nasıl olmalı?

- Kısa ve öz
- Anlaşılır
- Telif hakkı nedeniyle orijinal makaleden farklı **OLMALI!!!**

Singapur Üniversitesi

Örnek:

- Singapur Ulusal Üniversitesi (National University of Singapore) kendi öğretim üyelerini, görüş/yorum yazılarını (op-eds) kendi profil sayfalarında yayınlamaları konusunda teşvik etmekte

Akademik yükseltmede yeni kriterler?

Doçentlik ve akademik yükselme için;

- Bilim adamlarının politika oluşturmaya dönük katkıları
- Kamuoyundaki tartışmalara yönelik etkileri de değerlendirilmeli

Etkin model

- Dünyanın önde gelen kanaat liderlerinin görüşleri;
 - 154 ülke
 - 300 milyon okur
 - 500'den fazla gazeteye dağıtım
- Kâr amacı gütmeyen PS tarafından kabul edilen herhangi bir yorum/görüş;
 - 12 dile tercüme / Üye yayınları 50 farklı dile tercüme
 - Dünya çapındaki dağıtım ağına gönderme
- **Katkı:** 22 Nobel ödülü, 42 devlet başkanı

Karşıt eylem

Bilginin serbestçe paylaşılmasını/dağıtılmasını engellemeye yönelik;

- SOPA ([stop online piracy act](#)),
- PIPA ([protect ip act](#)) gibi düzenlemeler **Elsevier** tarafından destekleniyor

Dünyada Popüler Bilim örnekleri;

- [Science Notes Essays](#)
- [Popular Mechanics](#)
- [Popular Science](#)
- [Scientific American](#)
- [National Geographic](#)
- [New Scientist](#)
- [DISCOVER Magazine](#)
- [Science Daily](#)
- [ScienceNews](#)
- [Technology Review](#)
- [Smithsonian Magazine](#)

Türkiye’de Popüler Bilim örnekleri;

- TÜBİTAK yayınları
- Bazı gazete ekleri: Cumhuriyet Bilim Teknik
- Bazı dergiler: Popüler Science

Sonsöz

“Profesyonelce yapılmış bir aktarım; bilimsel üretimi teşvik eder, olumlu akıl yürütme topluma yayılır ve herkesi motive eder”